

Informacja dotycząca potencjalnych (niewymagalnych) zobowiązań i należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, według stanu na 31.03.2022 r.

Wstęp

Informacja dotyczy następujących gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa:

- poręczenia i gwarancje spłaty kredytów - art.3 ust.1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. z 2022 r. poz. 445 i 830),
- poręczenia i gwarancje wykonania zobowiązań wynikających z obligacji - art.12 ust.1. ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne,
- poręczenia wypłaty odszkodowania za zniszczone, uszkodzone lub skradzione eksponaty wystawowe – art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne,
- gwarancje i poręczenia za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego – art. 39d ust. 2 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2022, poz. 659),
- gwarancje i poręczenia wypłat ze środków Krajowego Funduszu Drogowego wynikających z umowy o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrady - art. 39j ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym,
- gwarancje i poręczenia za zobowiązania PLK S.A. z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji z przeznaczeniem na finansowanie prac przygotowawczych oraz zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach programu wieloletniego zawierającego inwestycje obejmujące linie kolejowe zarządzane przez tę spółkę oraz wynikających z umów i porozumień międzynarodowych lub dotyczących linii kolejowych o znaczeniu wyłącznie obronnym lub państwowym, a także dotyczących zakupu i modernizacji pojazdów kolejowych przeznaczonych do diagnostyki, utrzymania, naprawy lub budowy infrastruktury kolejowej oraz do prowadzenia działań ratowniczych lub budowy i modernizacji punktów zaplecza technicznego przeznaczonych do obsługi ww. pojazdów kolejowych - art. 38 ust. 10 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1984 z późn. zm.),

- gwarancje za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 - art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 568 z późn. zm.),
- gwarancje za zobowiązania Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. wynikające z obligacji emitowanych na realizację programów rządowych dla mikro, małych średnich i dużych firm oraz programu wsparcia dla Polskich Linii Lotniczych LOT S.A. - art. 21aa ust. 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. z 2022 r. poz. 760).

I. Zobowiązania

1. **łącznie potencjalne** (niewymagalne) **zobowiązania Skarbu Państwa** z tytułu gwarancji i poręczeń na **31.03.2022 r.** wyniosły **358 447 112,4 tys. zł**, z tego:

1) kwota zobowiązań Skarbu Państwa wynikająca z udzielonych poręczeń i gwarancji na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach wyniosła: 115 637 931,9 tys. zł, w tym:

- gwarancje i poręczenia krajowe 11 072 784,8 tys. zł,
- gwarancje zagraniczne 104 565 147,1 tys. zł,

2) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu gwarancji udzielonych za Bank Gospodarstwa Krajowego na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, wyniosła: 163 539 739,0 tys. zł, w tym:

- gwarancje krajowe 156 920 779,6 tys. zł,
- gwarancje zagraniczne 6 618 959,4 tys. zł,

3) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji za Polski Fundusz Rozwoju S.A. na realizację Programów rządowych w ramach Tarczy Finansowej PFR, w związku ze zwalczaniem skutków COVID-19, wyniosła: 79 269 441,5 tys. zł, w tym:

- gwarancje krajowe 76 566 941,5 tys. zł,
- gwarancje zagraniczne 2 702 500,0 tys. zł.

2. W 2022 roku limit dla udzielanych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa został określony do wysokości **200 000 000,0 tys. zł**¹. Do tego limitu nie wlicza się gwarancji spłaty obligacji wyemitowanych w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 - art. 67 ust. 5 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19,

¹ Art. 6 Ustawy budżetowej z dnia 17 grudnia 2021 r. na rok 2022 (Dz.U. z 2022 r. poz. 270).

innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw oraz – art. 21aa ust. 3 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju.

3. Na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach, w I kwartale 2022 roku Skarb Państwa nie udzielił żadnej gwarancji.
4. W związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w I kwartale 2022 roku Skarb Państwa nie udzielił gwarancji emisji obligacji.
5. Największe potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń przedstawia tabela:

Grupa gwarancji	Kwota w tys. zł
• gwarancje udzielone za Bank Gospodarstwa Krajowego	249 649 437,3
w tym:	
- na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	163 539 739,0
- na wsparcie Krajowego Funduszu Drogowego	85 562 980,8
- pozostałe gwarancje (KFM, infrastruktura)	546 717,5
• gwarancje udzielone za Polski Fundusz Rozwoju S.A. na realizację Programów rządowych w ramach Tarczy Finansowej PFR w związku ze zwalczaniem skutków COVID-19	79 269 441,5
• gwarancje udzielone za PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	14 592 125,8
• gwarancje wypłat z Krajowego Funduszu Drogowego dla Gdańsk Transport Company S.A	6 657 946,8
• gwarancje wypłat z Krajowego Funduszu Drogowego dla Autostrady Wielkopolskiej II S.A.	5 727 190,7
• gwarancje udzielone za PKP Intercity S.A.	1 946 343,3
• gwarancje udzielone za Polską Agencję Żeglugi Powietrznej	546 000,0

II. Należności

1. Wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na 31.03.2022 r. wyniosły **28 535,0 tys. zł**, w tym:

- kwota wierzytelności głównej Skarbu Państwa 4 694,4 tys. zł,
- kwota odsetek ustawowych za opóźnienie na 31.03.2022 r. 23 840,6 tys. zł.

2. W ustawie budżetowej na rok 2022 Skarb Państwa nie zaplanował wydatków na spłatę poręczonych i gwarantowanych zobowiązań oraz na pokrycie kosztów w odniesieniu do postępowań sądowych i egzekucyjnych, związanych z udzielonymi poręczeniami i gwarancjami Skarbu państwa, z uwagi na niskie prawdopodobieństwo wystąpienia konieczności wydatkowania środków z powyższych tytułów.

III. Zasób majątkowy Skarbu Państwa

Zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa został utworzony² jako alternatywne, obok budżetu państwa, źródło spłat poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań.

Na zasób składają się akcje i udziały uzyskane w wyniku dochodzenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w imieniu Skarbu Państwa, wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji oraz akcje i udziały w spółkach, stanowiące własność Skarbu Państwa, wyodrębnione przez Radę Ministrów do 17 lipca 2009 r.

Na koniec I kwartału 2022 roku na zasobie majątkowym Skarbu Państwa, przeznaczonym na zaspokojenie roszczeń z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, znajdowały się **akcje i udziały** o łącznej wartości nominalnej **115 850,9 tys. zł**

IV. Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych został utworzony³ w Banku Gospodarstwa Krajowego. Na rachunku tym gromadzone są przychody ze sprzedaży akcji i udziałów składających się na omawiany powyżej zasób majątkowy, odsetki z tytułu oprocentowania środków zgromadzonych na tym rachunku oraz opłaty prowizyjne od udzielonych poręczeń i gwarancji.

Środki z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa mogą być przeznaczone na:

- wykonywanie zobowiązań z tytułu poręczeń lub gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,

² Na mocy art. 25 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. z 2022 r. poz. 445 i 830).

³ Na podstawie art. 30 ww. ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne.

- pokrycie kosztów dochodzenia wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji,
- finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa pod warunkiem ich zwrotu na rachunek, w przypadku zaistnienia konieczności wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa, w wysokości i terminie umożliwiającym realizację zobowiązań Skarbu Państwa.

Na koniec I kwartału 20212 roku na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa zgromadzono środki w wysokości **1 263 225,0 tys. zł**. Zostały one w całości i na bieżąco wykorzystane na finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa.